
Vergaderjaar 2004–2005

30 100 D

**Jaarverslag en slotwet Economische
Structuurversterking 2004**

Nr. 1

**JAARVERSLAG VAN HET FONDS ECONOMISCHE STRUCTUUR-
VERSTERKING (D)**
Aangeboden 18 mei 2005

Inhoudsopgave

A.	Algemeen	4
1.	Voorwoord	4
2.	Dechargeverlening	5
B	Jaarrekening	7
1.	De verantwoordingsstaat van het Fonds economische structuurversterking voor de uitgaven en de ontvangsten	7
2.	Financiële toelichting bij de verantwoordingsstaten	8
	I. Inleiding	8
	II. Financieel beheer	9
	III. Grondslagen van de financiële verantwoording	10
2.1.	Toelichting bij de uitgavenartikelen	10
2.2.	Toelichting bij de ontvangstenartikelen	17
3.	Saldibalans	18

A ALGEMEEN

1. Voorwoord

De Fes-begroting 2004 is opgesteld door het Kabinet Balkenende II. In 2004 viel, namens dit Kabinet, de uitvoering van de begroting onder onze verantwoordelijkheid. Derhalve bieden wij u hierbij het Jaarverslag 2004 van het Fes aan.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
C. E. G. van Gennip MBA

De Minister van Economische Zaken,
L. J. Brinkhorst

De Minister van Financiën,
G.Zalm

2. Dechargeverlening

Verzoek tot dechargeverlening van de Staatssecretaris van Economische Zaken en de Ministers van Economische Zaken en Financiën aan de Voorzitters van de Eerste en de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Onder verwijzing naar de artikelen 63 en 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verzoeken wij de beide Kamers van de Staten-Generaal de Staatssecretaris van Economische Zaken en de Ministers van Economische Zaken en Financiën decharge te verlenen over het in het jaar 2004 gevoerde financiële beheer met betrekking tot de uitvoering van de begroting van het Fonds economische structuurversterking (Fes).

Ten behoeve van de oordeelsvorming van de Staten-Generaal over dit verzoek tot dechargeverlening is door de Algemene Rekenkamer als externe controleur op grond van artikel 82 van de Comptabiliteitswet 2001 een rapport opgesteld van haar bevindingen en haar oordeel met betrekking tot:

- a. het gevoerde financieel en materieelbeheer;
- b. de ten behoeve van dat beheer bijgehouden administraties;
- c. de financiële informatie in het jaarverslag;
- d. de saldibalans;
- e. de totstandkoming van de informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering;
- f. de in het jaarverslag opgenomen informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering van het Fes.

Dit rapport wordt separaat door de Algemene Rekenkamer aan de Staten-Generaal aangeboden.

Bij het besluit tot dechargeverlening dienen, naast het onderhavig jaarverslag en het hierboven genoemde rapport van de Algemene Rekenkamer, de volgende, wettelijk voorgeschreven, stukken te worden betrokken:

- a. Het Financieel jaarverslag van het Rijk over 2004. Dit jaarverslag wordt separaat aangeboden.
- b. De slotwet van het Fes over het jaar 2004. De slotwet is als afzonderlijk kamerstuk gepubliceerd.
- c. Het rapport van de Algemene Rekenkamer over het jaar 2004 met betrekking tot de onderzoeken, bedoeld in artikel 83 van de Comptabiliteitswet 2001. Dit rapport, dat betrekking heeft op het onderzoek van de centrale administratie van 's Rijks schatkist en van het Financieel jaarverslag van het Rijk, wordt separaat door de Algemene Rekenkamer aangeboden.
- d. De verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer met betrekking tot de in het Financieel jaarverslag van het Rijk over 2004 opgenomen rekening van uitgaven en ontvangsten van het Rijk over 2004, alsmede met betrekking tot de Saldibalans van het Rijk over 2004 (de verklaring van goedkeuring, bedoeld in artikel 83, derde lid, van de

Comptabiliteitswet 2001). Het besluit tot dechargeverlening kan niet worden genomen, voordat de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer is ontvangen.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
C. E. G. van Gennip MBA

De Minister van Economische Zaken,
L. J. Brinkhorst

De Minister van Financiën,
G. Zalm

B JAARREKENING

1. Verantwoordingsstaat van het Fonds economische structuurversterking voor de uitgaven en de ontvangsten

Verantwoordingsstaat 2004 van het Fonds economische structuurversterking Bedragen in € 1000

Omschrijving	(1)		(2)		(3)=(2)-(1)	
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting		Realisatie*		Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting	
	uitgaven	ontvangsten	uitgaven	ontvangsten	uitgaven	ontvangsten
1 Bijdragen van het fonds aan andere begrotingen						
1 Bijdragen aan de begroting van het Infrastructuurfonds in het kader van verkeer & vervoer	477 831		477 606		- 225	
2 Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van bodemsanering			16 568		16 568	
3 Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van kennisinfrastructuur	11 144		4 117		- 7 027	
4 Overige bijdragen vanuit het fonds	139 264		122 177		- 17 087	
5 Investeringsimpuls 2004			50 016		50 016	
7 Projecten in voorbereiding	180 748				- 180 748	
8 Investeringsimpuls 1998	112 095		116 006		3 911	
9 Investeringsimpuls 2001	1 027 145		1 086 329		59 184	
Sub-totaal uitgaven	1 948 227		1 872 819		- 75 408	
2 Saldi						
1 Voordelig eindsaldo/beginsaldo	573 681	700 890	1 300 848	975 183	727 167	274 293
Sub-totaal saldi	573 681	700 890	1 300 848	975 183	727 167	274 293
3 Ontvangsten van het fonds						
1 Overige ontvangsten uit aardgas		1 384 000		1 724 431		340 431
2 Rentebesparingen uit incidentele baten		437 018		474 053		37 035
Sub-totaal ontvangsten		1 821 018		2 198 484		377 466
Totaaltelling	2 521 908	2 521 908	3 173 667	3 173 667	651 759	651 759

* De gerealiseerde uitgavenbedragen zijn steeds naar boven afgerond (€ 1000). De gerealiseerde ontvangstenbedragen zijn steeds rekenkundig afgerond (€ 1000).

Ons bekend,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

De Minister van Economische Zaken,

De Minister van Financiën,

2. Financiële toelichting bij de verantwoordingsstaten

Algemeen

I. Inleiding

In 2004 is vanuit het fonds € 1 872,8 mln aan bijdragen verstrekt aan de diverse begrotingen en is € 2 198,5 mln ontvangen.

(x € 1 000)		
	uitgaven	ontvangsten
Raming in de begroting 2004	1 948 227	1 821 018
Realisatie 2004	1 872 819	2 198 484
Verschil	- 75 408	377 466

Dit overzicht is exclusief de voordelige- en nadelige begin- en eindsaldi. Deze saldi houden (boekhoudkundig) de ontvangsten en de uitgaven per jaar in evenwicht. Het cumulatieve eindsaldo van het fonds ultimo 2004 is € 1 300,9 mln.

Bijdragen aan begrotingen worden verstrekt op basis van door de fondsbeheerders verstuurdte toezeggingsbrieven. In deze brieven is in totaal ultimo 2004 € 19 167,2 mln toegezegd, waarvan tot en met 2004 € 15 464,5 mln is verrekend met het fonds.

Specificatie toezegingsbrieven

Ten behoeve van	Toegezegd (mln)	Betaald t/m 2004 (mln)
V&V Impuls	2 777,3	2 777,3
Overig V&V IF	877,1	760,7
Overig V&V VROM	11,3	11,1
Hubertustunnel	11,4	11,4
Voorfinanciering GIS	169,0	169,0
Bodemsanering VROM	136,1	135,7
Bodem V&V / VINEX	69,5	69,7
Bodem NS	22,7	22,7
NOBIS	11,3	11,3
HPCN	15,9	15,3
Agro-ketenmanagement	13,6	13,6
Transporttechnologie	15,9	15,9
Ondergronds bouwen	18,2	18,2
LWI	18,2	18,1
MIBITON	9,1	9,0
Mainport Rotterdam	11,3	11,3
Marin	45,4	45,4
Kenniswijk	45,7	10,2
Betuweroute	2 994,4	2 819,2
HSL	1 433,1	1 316,9
SWAB	549,4	549,4
Bereikbaarheid/voorfinan.	2 608,5	2 564,5
Nieuwe Sleutelprojecten	339,9	6,0
Milieutechnologie (EET/SPS-IS)	72,6	29,2
Milieutechnologie (ProMT)	26,4	10,1
Kennis NIDO	12,7	12,7
Kennis SKB	15,9	15,9
Kennis OLS	4,1	4,1
Kennis experiment. Faciliteiten	11,3	11,3
Kennis Gigaport	64,4	64,4
Kennis Konnekt	15,9	15,2
Kennis EMR	15,9	15,9
Kennis Watergraafsmeer	13,6	13,6
Kennis Biomade	6,8	6,8
Kennis Technocentra	45,4	35,4
KLICIT	13,2	13,2
Delfts kenniscluster	19,1	19,1
bereikbaarh & stedelijke ontw	2 123,0	2 092,9
Impuls 2001: Kennis	491,6	205,0
natuur milieu en sted ontw (bedrijventerr)	47,7	32,5
kennis onderzoek en innovatie (EZ)	238,7	123,6
kennis onderzoek en innovatie (OW)	119,4	49,3
BIRK + saneringsregeling (VROM)	137,8	56,1
BIRK (VenW)	69,9	7,9
FES-brug	1 121,0	1 114,4
Enveloppe Mobiliteit (SA 2002)	1 476,0	84,0
ICES/KIS-3 impuls	800,5	50,0
Totaal uitgaven	19 167,2	15 464,5

II. Financieel beheer

Het Fes is een verdeelfonds dat bijdragen verstrekt aan de begrotingen van de vakdepartementen ten behoeve van economische structuurversterkende projecten. Ten laste van het fonds komen derhalve geen directe betalingen aan projecten. De feitelijke projectuitgaven worden verantwoord in de jaarverslagen van de desbetreffende vakdepartementen. Deze departementen zijn verantwoordelijk voor de rechtmatigheid en doelmatigheid van de met Fes-bijdragen gedekte uitgaven. Wel

stuurt de eerstverantwoordelijke ICRE-bewindspersoon (de Staatssecretaris van Economische Zaken) periodiek een globale monitoringsrapportage naar de Tweede Kamer. Daarin wordt op hoofdlijnen de voortgang van de uit het Fes gefinancierde projecten weergegeven. Deze rapportage wordt eens per twee jaar gestuurd. De eerstvolgende rapportage zal in het voorjaar van 2005 worden opgesteld.

III. Grondslagen van de financiële verantwoording

De financiële verantwoording is opgesteld overeenkomstig de Comptabiliteitswet. In de instellingswet van 21 december 1995 is opgenomen dat in afwijking van de Comptabiliteitswet de begroting en de financiële verantwoording van het Fes uitsluitend op kasbasis worden gepresenteerd. De uitgaven en ontvangsten worden middels verrekeningen ten laste, respectievelijk ten gunste van het Fes gebracht. Bepalend voor het dienstjaar waarin de verrekeningen worden geboekt is de valutadatum waarop de boeking door de Rijkshoofdboekhouding (RHB) is verwerkt.

De EZ-ontvangsten van Energie Beheer Nederland (EBN) B.V., stand meerjarige Miljoenennota 2002, die voorheen werden afgedragen aan DSM in verband met de door DSM gehouden certificaten EBN B.V., worden met ingang van 1 januari 2002 niet gerekend tot de aardgasbaten waarvan 41,5% als voeding van het Fes dient. In 2004 is de wet Fes op dit punt gewijzigd (Stb. 2004, 316). Hiermee is, tezamen met de eerste suppletore 2004, de wettelijke grondslag verkregen voor het uitzonderen van de genoemde ontvangsten. De realisatie 2004 van de aardgasbaten is als volgt:

Realisatie aardgasbaten (zie tevens jaarverslag 2004 van de EZ-begroting)	4 220 144 664,66
Oorspronkelijk geraamde inkomsten DSM MJN 2002	64 891 000,00
Realisatie aardgasbaten Fes- relevant waarvan 41,5% voor het Fes	4 155 253 664,66 1 724 430 270,83

2.1 Toelichting bij de uitgavenartikelen

01 Bijdragen van het fonds aan andere begrotingen

Artikel 01.01 Bijdragen aan de begroting van het Infrastructuurfonds in het kader van verkeer & vervoer

Uitgavenraming vastgestelde begroting versus realisatie (x € 1000)

	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2004	477 831
Realisatie 2004	477 606
Verschil (+ = meer gerealiseerd dan oorspronkelijk geraamd)	- 225

Op dit artikel worden de bijdragen verantwoord die zijn verrekend met het Infrastructuurfonds en VROM ten behoeve van het onderdeel Verkeer &

Vervoer uit de Investeringsimpuls 1994. Daarnaast worden voorfinanciering (2002–2004) en terugbetaling (2008–2012) van de gestegen kosten voor de geluidsisolatie rond Schiphol (GIS) op dit artikel verwerkt. De kleine mutatie wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de uitgaven voor het VROM-project Verkeer & Vervoer lager zijn uitgevallen dan aanvankelijk geraamd. Deze middelen worden doorgeschoven naar latere jaren.

Specificatie (x € 1 000)					
	Raming	Realisatie	Vershil	Begr.	Art.
V&V investeringsimpuls	162 976	162 976	–	IF	Divers
Overig V&V IF	150 628	150 630	2	IF	04.02
Overig V&V VROM	227	–	– 227	VROM	05.16.05
Voorfinanciering GIS	80 000	80 000	–	IF	Divers
Enveloppe Mobiliteit	84 000	84 000	–	IF	04.02
Totaal	477 831	477 606	– 225		

Artikel 01.02 Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van de bodemsanering

Uitgavenraming vastgestelde begroting versus realisatie (x € 1000)	
	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2004	–
Realisatie 2004	16 568
Vershil (+ = meer gerealiseerd dan oorspronkelijk geraamd)	16 568

Op dit artikel worden de bijdragen aan VROM en aan het Infrastructuurfonds geraamd in het kader van de bodemsanering van VROM. Het betreft bijdragen ten behoeve van de ontwikkeling van VINEX woningbouwprojecten (bodemsanering). De onderuitputting bij VROM wordt veroorzaakt door een kleiner saneringsvolume dan verwacht, samenhangend met het lagere aantal gerealiseerde nieuwbouwwoningen.

Artikel 01.03 Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van de kennisinfrastructuur

Uitgavenraming vastgestelde begroting versus realisatie (x € 1000)	
	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2004	11 144
Realisatie 2004	4 117
Vershil (+ = meer gerealiseerd dan oorspronkelijk geraamd)	– 7 027

De betalingen voor het project Kenniswijk vielen in 2004 lager uit dan geraamd doordat het afhandelen van verzoeken tot voorschotten en eindafrekeningen een langere doorlooptijd heeft gekend dan aanvankelijk verwacht. In 2004 is hierdoor € 7 mln minder gerealiseerd.

Artikel 01.04 Overige bijdragen vanuit het fonds

Uitgavenraming vastgestelde begroting versus realisatie (x € 1000)	
	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2004	139 264
Realisatie 2004	122 177
Verschil (+ = meer gerealiseerd dan oorspronkelijk geraamd)	– 17 087

Op dit artikel worden de bijdragen aan het Infrastructuurfonds verantwoord voor de Betuweroute en de Hogesnelheidslijn (HSL). Op dit artikel is met ingang van de begroting 1998 tevens een raming opgenomen voor de prijsontwikkeling. De beschikbare prijsbijstelling maakt deel uit van de (gerealiseerde) bijdragen aan de HSL en Betuweroute.

Het verschil wordt op de eerste plaats veroorzaakt doordat de beschikbare prijsbijstelling Betuweroute en HSL ad. € 11,4 mln dit jaar niet door V&W is verrekend. Het gereserveerde bedrag schuift door naar latere jaren. Op de tweede plaats is een technische mutatie uitgevoerd om de administraties van het Infrastructuurfonds en het Fes op elkaar aan te sluiten. Hiertoe is bij Najaarsnota het deel private voorfinanciering van de Betuweroute en de HSL (resp. € 1,9 en € 3,8 mln) overgeboekt van dit artikel naar de post Bereikbaarheid/Voorfinanciering op artikel 01.08/Investeringsimpuls 1998.

Specificatie (x € 1 000)					
	Raming	Realisatie	Verschil	Begr.	Art.
Betuweroute	114 648	112 803	– 1 845	IF	03.02
HSL	13 193	9 374	– 3 819	IF	03.03
Prijsbijstelling	11 423	–	– 11 423	IF	
Totaal	139 264	122 177	– 17 087		

Artikel 01.05 Investeringsimpuls 2004

Uitgavenraming vastgestelde begroting versus realisatie (x € 1000)	
	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2004	–
Realisatie 2004	50 016
Verschil (+ = meer gerealiseerd dan oorspronkelijk geraamd)	50 016

Op dit artikel worden de bijdragen verantwoord in het kader van de derde investeringimpuls in de kennisinfrastructuur (ICES/KIS-3). De middelen op dit artikel zijn afkomstig van artikel 01.07/Projecten in voorbereiding. Het betreft bijdragen aan de departementen VenW, EZ, OCW en VROM. De toezeggingen aan deze departementen zijn gedaan in het kader van het Besluit subsidies investeringen kennisinfrastructuur (Bsik) en het kennis-thema duurzame systeem-innovaties.

Specificatie (x € 1 000)					
	Raming	Realisatie	Verschil	Begr.	Art.
Kennis ICES/KIS-3	-	2 301	2 301	VenW	Divers
Kennis ICES/KIS-3	-	1 485	1 485	IF	Divers
Kennis ICES/KIS-3	-	15 885	15 885	EZ	Divers
Kennis ICES/KIS-3	-	25 416	25 416	OCW	Divers
Kennis ICES/KIS-3	-	4 929	4 929	VROM	Divers
Totaal	-	50 016	50 016		

Artikel 01.07 Projecten in voorbereiding

Uitgavenraming vastgestelde begroting versus realisatie (x € 1000)	
	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2004	180 748
Realisatie 2004	-
Verschil (+ = meer gerealiseerd dan oorspronkelijk geraamd)	- 180 748

Op het artikel «Projecten in voorbereiding» worden bijdragen geraamd aan projecten waarvoor door de Fes-beheerders aan de betrokken departementen nog geen daadwerkelijke (definitieve) toezegging heeft plaatsgevonden omdat deze projecten nog in de voorbereidende fase zijn. Voor zover middelen niet in 2004 worden aangewend schuiven ze ten behoeve van die projecten door naar latere jaren.

De voornaamste mutaties:

- Bij Voorjaarsnota 2004 is € 67,5 mln doorgeschoven uit 2003.
- In 2004 is € 100,2 mln van het onderdeel BIRK & Saneringsconcepten overgeheveld naar de uitvoeringspost BIRK op artikel 01.09/ Investeringsimpuls 2001 en hiermee beschikbaar gesteld aan de VROM-begroting. Het beschikbaar gestelde bedrag betreft de volgende projecten: Hart voor Dieren (€ 10,7 mln), Arnhem Rijnboog (€ 14,5 mln), Akzo Chloortrein (€ 27 mln), Midden Delftland (€ 2 mln), Waterfront Hasselt (€ 1 mln), Enschede Muziekkwartier (€ 14 mln), Venlo (€ 5 mln), Bommelerwaard (€ 1 mln) en Spoorzone Delft (€ 25 mln).
- In 2004 is € 69,9 mln van het onderdeel BIRK & Saneringsconcepten overgeheveld naar de uitvoeringspost BIRK van VenW en hiermee beschikbaar gesteld aan de VenW- en IF-begroting. Het beschikbaar gestelde bedrag betreft de volgende drie projecten: Hoogmade (€ 7,9 mln), A2 Maastricht (€ 38 mln) en W4 Leiderdorp (€ 24 mln).

- Van de post Milieutechnologie is bij Najaarsnota 2004 € 45,4 mln beschikbaar gesteld voor het project Innovatiesubsidie Samenwerkingsprojecten (IS) van EZ.
- De overige middelen worden doorgeschoven naar latere jaren. Het betreft voornamelijk middelen voor het project Sleutelprojecten van VROM (€ 90,3 mln).

Artikel 01.08 Investeringsimpuls 1998

Uitgavenraming vastgestelde begroting versus realisatie (x € 1000)

	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2004	112 095
Realisatie 2004	116 006
Vershil (+ = meer gerealiseerd dan oorspronkelijk geraamd)	3 911

Op dit artikel worden de bijdragen geraamd voor projectvoorstellen van de Investeringsimpuls 1998, die door de Interdepartementale Commissie voor Ruimtelijke Economie (ICRE) zijn goedgekeurd. De verschillen tussen raming en realisatie worden in onderstaande tabel gepresenteerd.

Specificatie (x € 1 000)

	Departement	Raming	Realisatie	Vershil
1. Prijsbijstellingen voorfinanciering	IF	12 784	–	– 12 784
2. Technocentra	OCW	9 076	17 270	8 194
3. Sleutelprojecten	VROM	–	6 000	6 000
4. Bereikbaarheid/Voorfinanciering private financiering	IF	82 435	88 099	5 664
5. Milieutechnologie/IS	EZ	5 000	2000	– 3 000
6. Kennis, Connekt	VenW	1 400	–	– 1 400
7. Kennis, EMR	VenW	–	626	626
8. Milieutechnologie/ProMT	VROM	1 200	1 803	603
9. Ketennetwerken, Clusters en ICT	LNV	200	208	8
Totaal		112 095	116 006	3 911

De belangrijkste verschillen zijn:

- Ad.1 V&W heeft de geraamde prijsbijstelling niet verrekend. De middelen schuiven door naar latere jaren.
- Ad.2 Deze mutatie wordt veroorzaakt door de verrekening van OCW voor het project Technocentra. Vorig jaar is de verrekening niet uitgevoerd. Derhalve worden naast de in 2004 gerealiseerde middelen nu eveneens de middelen uit 2003 verrekend.
- Ad.3 Betreft de verwerking bij Najaarsnota van de nieuwe toezegging aan VROM voor het project Sleutelprojecten/Den Haag. De middelen zijn afkomstig van artikel 01.07/Projecten in voorbereiding.
- Ad.4 Deze technische mutatie is nodig om de administraties van het Infrastructuurfonds en het Fes op elkaar te laten aansluiten. Hiertoe is bij Najaarsnota het deel private voorfinanciering van de Betuwe-

- route en de HSL (resp. € 1,9 en € 3,8 mln) overgeboekt van artikel 01.04 Overige bijdragen vanuit het fonds.
- Ad.5 De mutatie wordt veroorzaakt doordat de projecten in het kader van het Besluit Innovatiesubsidie Samenwerkingsprojecten (IS) later van start zijn gegaan dan aanvankelijk verwacht. De middelen worden doorgeschoven naar latere jaren.
- Ad.6 Betreft de verschuiving van de eindafrekening van Connekt naar 2005.

Artikel 01.09 Investeringsimpuls 2001

Uitgavenraming vastgestelde begroting versus realisatie (x € 1000)	
	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2004	1 027 145
Realisatie 2004	1 086 329
Verschil (+ = meer gerealiseerd dan oorspronkelijk geraamd)	59 184

Op dit artikel worden de bijdragen geraamd voor projectvoorstellen van de Investeringsimpuls 2001, die door de Interdepartementale Commissie Ruimtelijke Economie (ICRE) zijn goedgekeurd. Ook wordt op dit artikel de bijdrage geraamd aan het Infrastructuurfonds voor reeds bestaande Fes-waardige projecten die voorheen ten laste van de reguliere Rijksbegroting werden gefinancierd (het zogenaamde Fes-bruggetje).

Specificatie (x € 1 000)					
	Raming	Realisatie	Verschil	Begr.	Art.
1. Bereikbaarheid (BOR)	735 365	735 365	–	IF	03.02
2. Kennis, ICT & Onderw.	47 776	47 776	–	OCW	03.03
3. Bedrijventerreinen	13 444	14 335	891	EZ	04.10
4. Kennis, onderzoek en innovatie	30 888	51 983	21 095	EZ	Divers
5. Kennis, onderzoek en innovatie	11 944	11 947	3	OCW	Divers
6. BIRK/Saneringsregeling	–	29 294	29 294	VRO M	Divers
7. BIRK VenW	–	7 900	7 900	VenW	Divers
8. Fes-brug	187 728	187 729	1	IF	Divers
Totaal	1 027 145	1 086 329	59 184		

De voornaamste mutaties:

- Ad.4 De mutatie wordt met name veroorzaakt door een snellere uitfinanciering door EZ in het kader van het project Kennis, Onderzoek & Innovatie dan geraamd.
- Ad.6 De mutatie wordt veroorzaakt door de verwerking van toezeggingen aan VROM in het kader van BIRK/Saneringsregelingen. De middelen zijn afkomstig van artikel 01.07/Projecten in voorbereiding.
- Ad.7 Bij Najaarsnota 2004 is de toezegging aan VenW voor de verlaging van de passage A4/HSL bij Hoogmade verwerkt.

Saldi

Artikel 02.01 Voordelig eindsaldo/beginsaldo

Uitgavenraming vastgestelde begroting versus realisatie (x € 1000)

	Uitgaven (eindsaldo)	Ontvangsten (beginsaldo)
Stand vastgestelde begroting 2004	573 681	700 890
Realisatie 2004	1 300 848	975 183
Verschil (+ = meer gerealiseerd dan oorspronkelijk geraamd)	727 167	274 293

Het voordelig eindsaldo is gelijk aan het positieve verschil in enig jaar tussen de ontvangsten (eventueel inclusief batig beginsaldo) en de uitgaven (eventueel inclusief nadelig beginsaldo).

Het verschil tussen de stand in de vastgestelde begroting 2004 en de realisatie ontstaat door mutaties bij de ontvangsten en de uitgaven en de uiteindelijke realisatie van het eindsaldo 2003. Lagere uitgaven en hogere ontvangsten leiden daarbij tot een hoger voordelig eindsaldo en omgekeerd.

De mutatie in het voordelig beginsaldo is het gevolg van de realisatie 2003 die na Miljoenennota 2004 tot stand is gekomen.

Specificatie (x € 1 000)

Stand in vastgestelde begroting 2004		573 681
Mutaties in eerste suppletore begroting:		301 456
– per saldo hogere uitgaven	– 89 977	
– per saldo hogere ontvangsten (incl. hoger voordelig eindsaldo 2003)	+ 391 433	
Mutatie in tweede suppletore begroting:		217 862
– per saldo lagere uitgaven	+ 24 284	
– per saldo hogere ontvangsten	+ 193 578	
Mutatie in slotwet:		207 849
– per saldo lagere uitgaven	+ 141 101	
– per saldo lagere ontvangsten	+ 66 748	
Realisatie		1 300 848

2.2 Toelichting bij de ontvangstenartikelen

01 Ontvangsten van het fonds

Artikel 03.01 Overige ontvangsten uit aardgas

Ontvangstenraming vastgestelde begroting versus realisatie (x € 1000)	
	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2004	1 384 000
Realisatie 2004	1 724 431
Verschil (+ = meer gerealiseerd dan oorspronkelijk geraamd)	340 431

De raming van de ontvangsten van het Fes uit de winning van koolwaterstoffen wordt bijgesteld op grond van actuele gegevens over olieprijs, dollarkoers en afzet.

Kengetallen aardgasraming			
	Raming Ontwerpbegroting 2004	Realisatie 2004	Verschil
Prijsgegevens			
Euro/dollarkoers	1,15	1,24	0,09
Olieprijs in dollar per vat	24,1	38,2	14,1
Hoeveelheidgegevens (mrd m³)			
Nederlandse productie	70	80	10
Ontvangsten aardgasbaten (mld €)			
Niet belasting middelen:	3 400	4 220	820
– EZ-begroting	2 016	2 496	480
– Fes	1 384	1 724	340

Artikel 03.02 Rentebesparingen uit incidentele besparingen

Ontvangstenraming vastgestelde begroting versus realisatie (x € 1000)	
	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2004	437 018
Realisatie 2004	474 053
Verschil (+ = meer gerealiseerd dan oorspronkelijk geraamd)	37 035

Volledigheid ontvangsten

De over 2004 gerealiseerde vervreemdingen van staatsdeelnemingen en veilingen van rechten zijn gebaseerd op door de departementen verstrekte en door hun Departementale Accountants- of Auditdiensten (DAD's) gecontroleerde opgaven. Op basis van deze opgaven is de daadwerkelijke omvang van de in 2004 gerealiseerde rentevrijval bepaald.

Berekeningswijze Fes-voeding

De netto hoofdsom van vervreemdingen van staatsdeelnemingen wordt in mindering gebracht op de staatsschuld, gerekend vanaf de dag waarop deze hoofdsom daadwerkelijk op een rekening van het Rijk is bijgeschreven. De rentevrijval die dit tot gevolg heeft, wordt berekend vanaf de dag van ontvangst, verminderd met eventuele dividendderiving. De dividendderiving wordt vastgesteld conform de van de departementen ontvangen en door de DAD's gecontroleerde opgave. De netto opbrengst van veilingen wordt ten gunste van het Fes gebracht via een annuïteit met een looptijd die overeenkomt met de looptijd van de geveilde vergunning.

Realisatie 2004

Een belangrijk deel van de ontvangsten in 2004 bestaat uit de doorwerking van vervreemdingen en veilingen in voorgaande jaren (€ 460,6 mln). Daarnaast is in 2004 een deel van het belang van het Rijk in TPG vervreemd (€ 12,5 mln), is het belang in NIB vervreemd (€ 0,4 mln) en zijn radiofrequenties geveild (€ 0,5 mln).

3 Saldibalans

Saldibalans per 31 december 2004 van het Fonds economische structuurversterking (bedragen x € 1 mln)			
Uitgaven ten laste van de begroting	1 872,8	Ontvangsten ten gunste van de begroting	2 198,5
Rekening-courant RIC ultimo 2004	1 300,9	Rekening-courant RIC ultimo 2003	975,2
<hr/>		<hr/>	
Totaal	3 173,7	Totaal	3 173,7

Omdat regelgeving op het punt van autorisatie voorschrijft dat uitgaven in de jaarrekening altijd naar boven worden afgerond, is de optelling van de uitgaven in de jaarrekening altijd hoger dan de werkelijke begrotingsbelasting. Daardoor zijn de saldo's rekening-courant in werkelijkheid iets hoger dan in de jaarrekening. Zodra dit verschil significant wordt, zal hiervoor de Fes-begroting worden gecorrigeerd.

Toelichting (bedragen x € 1000)

Uitgaven ten laste van de begroting (€ 1 872 819)

Betreft de in 2004 verrekenende bijdragen aan andere departementen.

Rekening-courant RIC ultimo 2004 (€ 1 300 851)

Saldo op valutadatum 31 december 2004.

Ontvangsten ten gunste van de begroting (€ 2 198 484)

Betreft de in 2004 verrekenende ontvangsten.

Rekening-courant RIC ultimo 2003 (€ 975 183)

Saldo op valutadatum 31 december 2003.